

nem követeltettek többé, minthogy a kincstár nem vállalt kötelezettséget a végzett bányász-növendékeket nyilvános államszolgálatba fölvenni.

Az erdészeti intézet egyenlővé tétetik a bányászati akadémiával. Azon körülmény, hogy a bányász- és erdész-növendékek nem részesültek egyenlő bánásmódban, több tekintetben hátrányos volt. A növendékeknek mindkét neme ugyanazon előkészülettel vétetett fel az akadémiára, míg azonban a bányász-növendékek egy gyakorlati évvel végezték kiképeztetésüket, addig az erdész-növendékeknek egy évi gyakorlattal kellett birniok, mielőtt az akadémiába felvételtek.

A bányászati növendékeket a főbánya-grófi hivatal vette föl, az erdész-növendékeket a magy. kir. udvari kamara.

Minden bányász-növendéknek szabadságában állott egyszersmind az erdészeti is hallgatni, ha azonban az erdész-növendékek valamelyike akart a bányászathoz átmenni, 5 évet kellett az akadémián töltenie. Ha egy bányász-növendék végkép az erdészethez kívánt átlépni, úgy ebben a gyakorlati erdészeti előismeretek hiánya akadályozta.

A bányász-növendékek kötelezve voltak a doppiát és a polgári építészetet hallgatni; az erdészeti növendékek, kik ezen tantárgyakat épen úgy szükségelték, azokat nem hallgatták.

Ezen egyenlőtlenségnek megszüntetése már 1838-ban czélba vétetett s később el is lett érve. Az erdészeti tanintézet ugyanis a bányász-akadémiába kebelezetett s ezzel egyenlőnek tétetett. A két egyesített felsőbb tanintézet

ezentul bányász- és erdész-akadémiának nevezetett.

Az akadémiái növendékek egyenruházata. Miután a bányász öltözet csak is azon esetben birt állami egyenruhának természetével, ha azzal a szabványos jelvények hozattak kapcsolatba, úgy a bécsi udvari kamara 1838-ik évi márczius 20-ról kelt 3421. sz. a. intézményével megengedte, hogy az akadémiái növendékek ezen öltözetet, mint a bányászoknak ősi ruháját, természetesen azon szabványos jelvények mellőzésével, melyek csupán a bánya-tiszteket illették meg, viselhessék.

Habár annak megszerzésére senki sem volt kötelezve, mégis óhajtották, hogy ebben bizonyos egyöntetűség létezzen és minden fölösleges kiadás kerültessek.

Az első erdészeti államvizsga magyar nyelven

Ha egykoron valaki a magyar erdészeti irodalom történetét megirandja, annak első lapján bizonyosan hazafiúi elismeréssel és hálával leend hazai fő kormányzékünknek az erdészeti államvizsgák érdekében 1882-ik évben kibocsátott, és minden magyar erdész által örömmel fogadott azon rendelete följegyezve, mellynek folytán szép magyar nyelvünk az erdészetre nézve is hivatalosan érvényre jutott.

Csak az sajnos, hogy a nm. magyar királyi Helytartótanács szándéka nagyobb részt csak papíron maradt és igen csekély homeopathikai adagban valósult.

Voltak többen különösen egy bizonyos táborban a kik a fennebb érintett rendelet olvasásakor mosolyogva kérdék, hogy valyon akadnak-e erdész jelöltek kik az állam vizsgát magyar nyelven tehetnék le? a kérdőknek szolgáljon megnyugtató feleletül azon tény, hogy többen akadtak. Több joggal kérdezhették volna, mint azt a következők igazolják, valyon akadnak-e olyan emberek a kik magyar nyelven vizsgálhatnának? mert olyanok valóban nem akadtak, vagy helyesebben mondva az olyanokra reá nem akadtak.

Azt mondják, hogy az ember, különösen a fiatal élet minden gyönyöre csak remény és képzeletben él és csalódáson alapszik, s – csalódáson végződik. Ezt tapasztalám én is társaimmal az erdészeti államvizsga alkalmával.

A mint a mult nyáron a nyilvános lapokban olvasám, hogy az erdészeti államvizsgán a magyar nyelv lesz használandó, s csak azok kik azt nem bírnák élni az országban divatozó más nyelvel, kötelességemnek tartám tanulni igyekezni, hogy azt a mit tölem a letendő erdészeti államvizsgán majd kérdezendőnek tört német nyelv helyett, édes anya nyelvemen folyó beszédben adhassam elő; hasztalan volt minden fáradságom németül kelle(!) felelnem s minthogy azt tökéletesen nem bírom, tehát nem megelégedésemre. A vizsgáló bizotmány elnöke adott ugyan egy néhány fontos s érdekes bár magas röptű kérdést többnyire az államgazdaságból, de ez csak kóstitoló volt a jóból, mindazon által csak is ezen érdemes elnök urnak köszönhetni, hogy a helytartótanács bölcs rendelete egészen holt betű nem marada.

Ezen államvizsga alkalmával meggyőződtem arról is, hogy már eddig is igen sok magyar ifju szánja magát az erdészeti pályára; 24 jelölt közül 19-nek anya nyelve a magyar volt, melly körülmény egyrészt azon örvendetes tapasztalást igazolja, hogy az erdőknek fontossága honunkban már terjedtebb körökben is elősmertetik, másrészt pedig épen ennek következtében az erdőtanonok magyar nyelven tanításának sürgős szükségességéről szól.

Ezen utóbbira hála a nm.m.k. Helytartótanács és országos Gazd. Egyesüle-

tünk üdvös működésének, nem kellend már sokáig várnunk.

Akkor majd az államvizsgák is kifognak mindenkit elégteleni.

Az említetem államvizsgára mint fennebb mondtam 24 jelölt bocsájtott, hogy hányan utasítottak vissza meg nem mondhatom de joggal gyanitom, hogy olyak többen lehettek, ezek közt tudtommal egy igen jeles fiu is volt ki az erdészeti államvizsgákat szabályozó 1852-ben kelt ideiglenes ministeri rendeletben kívánt 2 gyakorlati év helyett csak egyet mutathatott ki. Ezen rendelet betűitől azonban oly esetekben ha a jelölt jeles előmenetelt mutat elszoktak téni és beérik egy gyakorlati évvel is. Budáról elutasított jelöltünk Bécsbe folyamodott, megnyerte az engedélyt s f. é. October elején le is tette ott a legszigorubbak ismert vizsga-bizotmány előtt becsületesen az államvizsgát.

A 24. jelölt Selmece, Szomolnok, Arad, Diósgyőr és Polonka vidékéről gyűlt össze, ezek közül 4 tanulmányait Mariabrunben a többi Selmecezen végzé.

A szóbeli vizsgák September 15-étől 19-éig tartottak, ezeket követé az írásbeli vizsga mire a kérdések hallomás szerént a selmecezi Academiáról kerültek s következők voltak:

1-ső kérdés. – Az erdőtartás külföldi módjainak mellyike kizárólag, vagy főképp legczélszerűbb egyes uralkodó fanemeinkre nézve és melly okoknál fogva?

2-ik kérdés. – A szénítés folyamatának az olasz boksában való leírása.

3-ik kérdés. – Az anyagi erdőhozam meghatározásának melyik módszere vezet legbiztosabban és legkevésbé érezhető hozamingadozásokkal a szabdaszerű erdőállapotra, és melyike lesz a szünetelő erdőüzemnél a legcélszerűbb?

Ezen írásbeli kérdések megoldásával a vizsgák beváltak fejezve, melyeknek az egyes jelöltekre vonatkozó eredménye fölött egy vizsgabizottsági ülés következőleg határozott:

Ketten a vizsgát tett erdőszelöltek közül az erdőgazdászati önálló vezetésére igen alkalmasnak, Nyolczan alkalmasnak, Tizenketten meglehetősen alkalmasnak, Ketten pedig nem alkalmasnak nyilvánítottak, s egyszersmind a n. m. magyar k. Helytartó tanács nagy pecsétjével s a vizsgabizottsági tagok aláírásával hitelesített, s a fönnebbi osztályzat szerint magyar nyelven szerkesztett bizonyítvánnyal láttattak el, – kivéve azokat a kik nem alkalmasnak találtattak.

Bizonyára fel fog t. szaktársaimnak

ötleni a meglehetősen alkalmas osztály mellyel itt először találkozunk. A fenn idézett ideiglenes ministeri rendeletben csak igen alkalmas és alkalmas-ról van szó. – Gyarló emberi természetemet tagadnám meg ha magamba fojtánám azon megjegyzést mikép ebben én csak következetességet látok; szokatlan eltérés a ministeri rendeletről az osztályzatra nézve, és szokatlan ragaszkodás annak betüihez a felvételre nézve.

Budafalvi

Erdőszeti Lapok (1862)

Hallgatói vélemények

Az erdészeti oktatás múltjáról, jelenéről és jövőjéről

Kedves Olvasó, immáron kétszáz éves múlttal rendelkezik az erdészeti felsőoktatás, amely nagy büszkeséggel tölti el az egyetemünket és nem utolsósorban minket, hallgatókat is. Bár mi az alma mater évszázados múltjából csak az utolsó négy-öt-hat-hét... évét élhettük át, nagy megtiszteltetés írni Önöknek. Szeretnénk hát Önt most egy időbeli utazásra csábítani, s közben egy pár pillanatképet nyújtani arról, hogy miként is alakult annak a hivatásnak az oktatása, melyet oly sok szeretettel mondhatunk magunkénak, mikor ahogy a nóta is mondja: „Baráti körben és vidám pohárcsengés között” összejövünk.

Utunk első állomásaként, álljunk meg valahol 200 évvel ezelőtt a múltban, amikor még csak 1808-at írunk és *Wilckens Heinrich David* tartja óráit az elsőéves erdészhallgatóknak Selmecbányán. Egy olyan idilli környezetben, amiről firmáink meséltek, és ahonnan diákéveink megannyi kedves szokását örököltük. Ahol bányász- és erdészdiákok esténként karöltve járták a girbegurba utcákat, kezükben egy kupa sörrel, és bursch dalokat nótázva igyekeztek nem gondolni a holnapi dolgozatra. Igen a dolgozat. Az egyetlen olyan dolog egy akadémista/egyetemista számára, mely kellemetlen következményekkel járhat jövőjére nézve. Ám az oktatók és neves professzorok elnézték a gyakran a kelletténél többet italozó diákjaiknak, hogy a 3 éves diákléte megtoldották még 1-2-3, sőt néha több évvel. Ám ne szakadjunk el „utazásunk” kiinduló

A felújított főépület...

okától, az erdészeti felsőoktatástól. A kezdeti felismerés után, hogy a rengeteg bányafa pótlásra szorul és ennek minőségi pótlására a természet önmagában nem képes, nőtte ki magát bölcsőjéből szakmánk, és többre vágyott. Új tantárgyak jöttek és bizony mentek is, a kísérletezés így nemcsak a kutatásokban, de a tanításban is mindennappossá vált. A bölcs professzorok azonban mindig jó és erős kézzel vezették előre az akadémiát, melybe a hallgatók sikerrel szöttek bele a maguk saját különös és csodálatos diákhagyományaik romantikus szálait.

A régmúltból térjünk át a múlt századba. Az első világháború és az azt követő trianoni szerződés utáni költözés nagy veszteségekkel járt az egész Aka-

démiának. Hallgatóinak egy része nem tartott vele új hazát keresni. Az addig meglévő és folyamatosan gyarapodó ásvány- és állatgyűjtemények nagy része is elkallódott és az enyészeté lett. Újra mindent fel kellett építeni máshol, egy új helyen, ami még mindig Magyarországhoz tartozott, és szívében is megmaradt magyarnak. Nem győzünk még most is elégszer hálát adni Sopron város akkori vezetőségének, hogy befogadta a selmeci tanárokat és diákokat.

Immár más keretek között, egy másik városban újjáéledt hát a főiskola, melynek oktatási és kulturális alapjait Selmecbányáról hozták, ám a falakat újra kellett építeni. Ehhez pedig nemcsak főiskola, hanem a város segítségére is szükség volt. Amikor pedig kellett, a tanárok és a hallgatók nem maradtak adósai a városnak. Sopron idegen kézre került volna, ha elődeink nem állnak ki a város mellett, és így népszavazás után a város a mai napig büszkén viselheti a nevet: Civitas Fidelissima, azaz: a leghűségesebb város. Sopron így magyar kézen maradt és az oktatás folytatható.

Nem sokkal később következett a második világháború. A harcok végétével eljövő időszakot és külső hatalom befolyását különösen nehezen élte meg a főiskola. Korlátozások és nem kívánt rendelkezések voltak ezek, melyek olykor szöges ellentétben álltak az addig kialakult képzéssel, kultúrával, értékrenddel. A bányászokat Miskolcra költöztették, a hallgatói szervezeteket betiltották, jelképeink nagy részét elvetették. De az addigra már Erdészeti és Fapari Egyetem néven működő intéz-